

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організований злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Oleksandra STAURSKA

«CYBERNARCOTIC CARTEL» AS A SEPARATE TYPE OF ORGANIZED CRIME ENTITY:
FORENSIC ASPECT412

Oksana STEPANENKO

THE ROLE OF FORENSIC EXAMINATION IN PROVING DOMESTIC VIOLENCE: NATIONAL
PRACTICE417

Oleksandr TORBAS

PECULIARITIES OF DETENTION BY AN AUTHORIZED OFFICIAL ACCORDING TO THE
CPC OF UKRAINE421

Pavlo FALINSKYI

FORENSIC TECHNICAL MEANS USED DURING A SEARCH AND THEIR
CLASSIFICATION.....425

Olena TSILMAK

PSYCHOLOGICAL ASSESSMENT OF WITNESS AND VICTIM TESTIMONY DURING THE
INVESTIGATION OF CRIMES COMMITTED BY ORGANISED CRIMINAL GROUPS429

Serhiy CHUMAK

PREPARATION FOR THE APPOINTMENT OF EXPERTISE IN THE COMMITMENT OF
CRIMES ON THE WHEAT MARKET.....433

Victoriia SHERSHENKOVA

PREVENTION OF MILITARY CRIMINAL OFFENSES IN UKRAINE.....437

Denys SHYLIN

DISCONTINUATION OF CRIMINAL PROCEEDINGS FOR A CRIMINAL OFFENSE, IF THE
ACCUSED COMPLIES WITH CONDITIONS OR INSTRUCTIONS PURSUANT TO THE CODE
OF CRIMINAL PROCEDURE OF THE FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY.....441

Ruslan YATSKEVICH

PROBLEMS CONCERNING THE DETERMINATION OF CRIMINAL-LEGAL INDICATIONS
OF A CRIMINAL COMMUNITY IN THE CONTEXT OF OPERATIONAL-INVESTIGATIVE
DOCUMENTATION AND FURTHER PROO445

Шершенькова Вікторія

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри оперативно-розшукової та поліцейської діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»,
м. Одеса, Україна*

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3123-8578>

електронна адреса: shershenkova2017@ukr.net

**ЗАПОБІГАННЯ ВІЙСЬКОВИМ КРИМІНАЛЬНИМ
ПРАВОПОРУШЕННЯМ В УКРАЇНІ**

У тезах розглянуто засади протидії злочинності у військовій сфері в Україні. Проаналізовано види заходів (індивідуальні, загально-соціальні, спеціально-кримінологічні) запобігання військовим кримінальним правопорушенням. Визначено, що досягнути результату можливо лише при умові поєднання всіх заходів запобігання військовим кримінальним правопорушенням.

Ключові слова: злочинність, злочини у військовій сфері, військові кримінальні правопорушення, протидія, запобігання.

Shershenkova Viktoriia

*Candidate of Law Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Operational-Investigative and Police
Activities,
National University «Odesa Law Academy», Odesa, Ukraine*

PREVENTION OF MILITARY CRIMINAL OFFENCES IN UKRAINE

The abstract examines the principles of combating crime in the military sphere in Ukraine. The types of measures (individual, general-social, special-criminological) for preventing military criminal offenses are analyzed. It is determined that achieving a result is possible only if all measures for preventing military criminal offenses are combined.

Key words: crime, crimes in the military sphere, military criminal offenses, counteraction, prevention.

З початком повномасштабного вторгнення Росії на територію України в нашій країні змінилися всі процеси (культурні, соціальні, економічні). Відповідно зменшився загальний рівень злочинності, а збройна агресія Росії проти України має вплив на військову злочинність, це сприяє збільшення кількості військових кримінальних правопорушень, оскільки такі умови негативно впливають на поведінку військовослужбовців [2, с. 102]. Питання військової злочинності

набуває особливої актуальності та становить ризик для суспільства, військової безпеки та національної безпеки України.

Відповідно даних Єдиного звіту про кримінальні правопорушення Офісу Генерального прокурора відбулося суттєве збільшення кількості військових кримінальних правопорушень. На першому місці за кількістю вчинених військових кримінальних правопорушень – самовільне залишення військової частини або місця служби (ст. 407 ККУ), на другому – дезертирство (ст. 408 ККУ), на третьому – непокоря (ст. 402 ККУ) [1].

Можна констатувати стійку тенденцію до погіршення криміногенної ситуації, так як бойові дії впливають на всі соціальні процеси, тому вивчення діючих заходів щодо протидії та запобігання злочинності військовослужбовців має важливе значення на сьогодні. Необхідно розглянути умови та причини виникнення військової злочинності.

Варто виділити основні умови та причини вчинення військових кримінальних правопорушень в умовах воєнного стану:

- фізичне навантаження військовослужбовців на військовій службі;
- психологічне навантаження військовослужбовців на військовій службі;
- сімейні труднощі у військовослужбовця або у його родині;
- фінансові труднощі військовослужбовця;
- невдоволення професійною реалізацією через відсутність кар'єрного зростання у військовій сфері;
- проблеми з порушенням норм законодавства України;
- наслідки виховання молодого військовослужбовця у сім'ї;
- психічні або психологічні відхилення у військовослужбовця;
- вживання алкоголю або психоактивних речовин військовослужбовцем;
- недостатній рівень культури серед військовослужбовців;
- схильність до порушення правих норм і норм поведінки;
- недостатня кількість військових психологів для надання психологічної підтримки;

замовчування фактів нестатутних відносин з метою збереження військового звання і подальшого кар'єрного зростання у військовій сфері [3, с. 42-43].

Під час дії воєнного стану військовослужбовці частіше порушують військову дисципліну та вчиняють військові кримінальні правопорушення. Так як вони постійно перебувають у стресовому стані, знаходяться під постійним ризиком для свого здоров'я і життя; мають систематичну втому через відсутність відпочинку [3, с. 44]. Військовослужбовцям, які перебували в зоні бойових дій інколи дуже складно повертатися до цивільного життя. Досить часто у них змінюється поведінка, не знають як жити далі і виникає бажання повертатися в зону бойових дій для підтримки і допомоги своїм товаришам по військовій службі.

Протидія та запобігання військовим кримінальним правопорушенням в Україні включає як заходи з боку правоохоронних органів, так і внутрішні механізми у Збройних Силах та інших військових формуваннях.

Ефективність протидії та запобігання військовим кримінальним правопорушенням в Україні залежить від всіх можливих використаних заходів запобігання. Їх умовно поділимо на загально-соціальні, спеціально-кримінологічні, індивідуальні запобіжні заходи.

До загально-соціальних заходів запобігання військовим кримінальним правопорушенням варто віднести:

- постійний розвиток Збройних Сил України та інших військових формувань;
- забезпечення майбутнім військовослужбовцям якісного навчання;

- дотримання вимог важливих якостей військовослужбовця (інтелектуальних, психологічних, моральних, фізичних).

До спеціально-кримінологічних заходів запобігання військовим кримінальним правопорушенням відносяться:

- створення командирами позитивного клімату у військових колективах;

- недопущення замовчування командирами випадків вчинення військових кримінальних правопорушень їх підлеглими;

- сприяти розслідуванню військових кримінальних правопорушень, а також умов та причин їх вчинення;

- ефективна робота правоохоронних органів з виявлення та розслідування військових кримінальних правопорушень;

- робота громадських організацій щодо забезпечення прав військовослужбовців;

- створення системи контролю реалізації запобіжних заходів.

До індивідуальних заходів запобігання військовим кримінальним правопорушенням належать:

- робота військових психологів та лікарів з військовослужбовцями;

- виховна робота командирів з підлеглими військовослужбовцями;

- роз'яснення та дотримання норм законодавства;

- дотримуватися чітких вимог прийому на військову службу до Збройних Сил України та інших військових формувань.

Індивідуальне запобігання військовим кримінальним правопорушенням є важливим у протидії злочинності у Збройних силах України та інших військових формуваннях. Важливим заходом є складання психограм військовослужбовця, що допоможе розробити індивідуальні програми виправлення поведінки. З особами, які потрапили до групи ризику необхідно проводити індивідуальну роботу задля формування у них почуття дисциплінованості та відповідальності. Також, проводити таку роботу, щоб військовослужбовці не стали жертвами злочинів [4, с. 518-519].

Таким чином, протидія та запобігання військовим кримінальним правопорушенням включає психологічні, виховні та правові аспекти. Важливим є забезпечення оперативного розслідування, притягнення військовослужбовців, які вчинили військові кримінальні правопорушення до суду, призначення

справедливого покарання. Ефективне запобігання військовим кримінальним правопорушенням можливе лише при взаємодії всіх відповідних структур, громадських організацій та суспільства.

Перелік використаних джерел:

1. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-жовтень 2025. Офіс Генерального прокурора. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>.
2. Казначєєва Д.В. Сучасні тенденції військової злочинності в Україні. *Злочинність і протидія їй в умовах війни: глобальний, регіональний та національний виміри*: зб. доп. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 12 квіт. 2023 р.). Харків: ХНУВС, 2023. С. 101-105. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/items/2e6bd850-a863-4a24-826e-a96a003a7287>
3. Ковальова Т.І. Теоретичні основи військової злочинності та її запобігання в умовах правового режиму воєнного стану. *Південноукраїнський правничий часопис*. № 2. 2025. С. 39-45 URL: <http://sulj.oduvs.od.ua/archive/2025/2/9.pdf>
4. Коломієць Н.В., Сосєдка С.В. Запобігання вчиненню військових кримінальних правопорушень (в контексті ст. 402, 407, 408 КК України). *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. С. 515-519. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/311242/302473>